

Впровадження електронного голосування в Україні: проблеми та перспективи

Микола Бучин¹

1. Кафедра політології та міжнародних відносин, Національний університет
“Львівська політехніка”, УКРАЇНА, м. Львів, вул. С. Бандери, 12,
E-mail: buchyn@ukr.net

Essence of the e-voting is exposed. Advantages and lacks of his use in Ukraine are shown.

Ключові слова – вибори, демократія, Україна, електронне голосування, електронна демократія.

Вступ

Ми живемо в епоху бурхливого розвитку інформаційних технологій, які активно впроваджуються та використовуються у всіх сферах суспільного життя. Не є винятком і сфера політики, де активно пропагують та впроваджують такі поняття, як «електронна демократія» та «електронне врядування». В цьому контексті важливою умовою їх практичного втілення є використання сучасних інформаційних технологій у виборчому процесі, зокрема – електронного голосування.

Переваги та недоліки електронного голосування

Під електронним голосуванням розуміють поняття, яке «... об'єднує кілька різних типів голосування, охоплюючи як процес здійснення голосування за допомогою електронних засобів, так і процес автоматичного підрахунку голосів за допомогою електронних пристроїв та спеціального програмного забезпечення [2].

Серед типів електронного голосування, на нашу думку, варто виділити дві групи: дистанційне та безпосереднє. До першої групи можна віднести в першу чергу Інтернет-голосування та голосування з допомогою мобільного телефону. Друга група вимагає безпосередньої присутності виборця на ільниці. Таке голосування може бути як повністю електронним (з допомогою електронних машин), так і певним способом поєднання електронного і традиційного волевиявлення (голосування на звичайних паперових бюлетенях із подальшим його зчитуванням та підрахунком електронними засобами).

До позитивних наслідків його застосування науковці відносять в першу чергу такі: збільшення швидкості підрахунку голосів; заощадження у перспективі бюджетних коштів; зменшення можливостей для тиску на виборців під час волевиявлення; захист від свідомої підробки документів та фальсифікації результатів голосування; суттєве зростання рівня залученості громадян до виборів (насамперед –

молоді); можливість проведення виборів в умовах політичної та соціальної нестабільності (Східна Україна); створення зручних умов для голосування виборців; можливість використання інформаційних систем та програмного забезпечення для інших суспільних сфер [1; 3; 4].

Водночас слід звернути увагу і на потенційні ризики та недоліки використання механізму електронного голосування: вразливість комп'ютерних систем (віруси, хакерські атаки тощо); недовіра значної частини населення до технології електронного голосування; можливість маніпуляцій та стороннього втручання у результати волевиявлення; відсутність можливості отримати докази про правопорушення у випадку підозри у фальсифікації та, відповідно, ефективно оскаржити правопорушення; значна затратність технології на етапі впровадження; недоступність Інтернету для значної частини населення; відсутність чи низький рівень комп'ютерної грамотності певних категорій громадян; збільшення «цифрового розриву» суспільства [1; 3; 4].

Висновок

Враховуючи вищенаведені недоліки та ризики процедури електронного голосування, а також брак досвіду, його використання вимагає обережної та зваженої позиції щодо використання Інтернет-технологій під час здійснення волевиявлення. Водночас в епоху інтенсивного розвитку інформаційного простору та інформаційного суспільства неможливо стояти осторонь технологічного прогресу. Очевидно, що майбутнє демократичне суспільство – це суспільство інформаційних технологій. Однак умовою для використання механізмів електронного голосування в Україні повинні стати гарантії безпечності його реалізації. Крім того, електронне голосування повинно використовуватися як паралельна форма традиційному волевиявленню, а не як єдиний безальтернативний механізм обрання влади.

Література

1. Готун А.М. Використання нових інформаційних технологій у виборчому процесі: світовий досвід і практика застосування в Україні / А.М. Готун // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – С. 52-57.
2. Електронне голосування / Вікіпедія. – Режим доступу: http://www.uk.wikipedia.org/wiki/Електронне_голосування.
3. Сіденко І.Г. Перспективи впровадження електронного голосування в Україні / І.Г. Сіденко. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2012-2/doc/1/12.pdf>
4. Турчин Я.Б. Світовий досвід у реалізації концептуальних засад електронного голосування / Я.Б. Турчин // Гілея. – К.: ВІР УАН, 2013. – Вип. 73. – С.308-310.